

2° Incun.
1099A

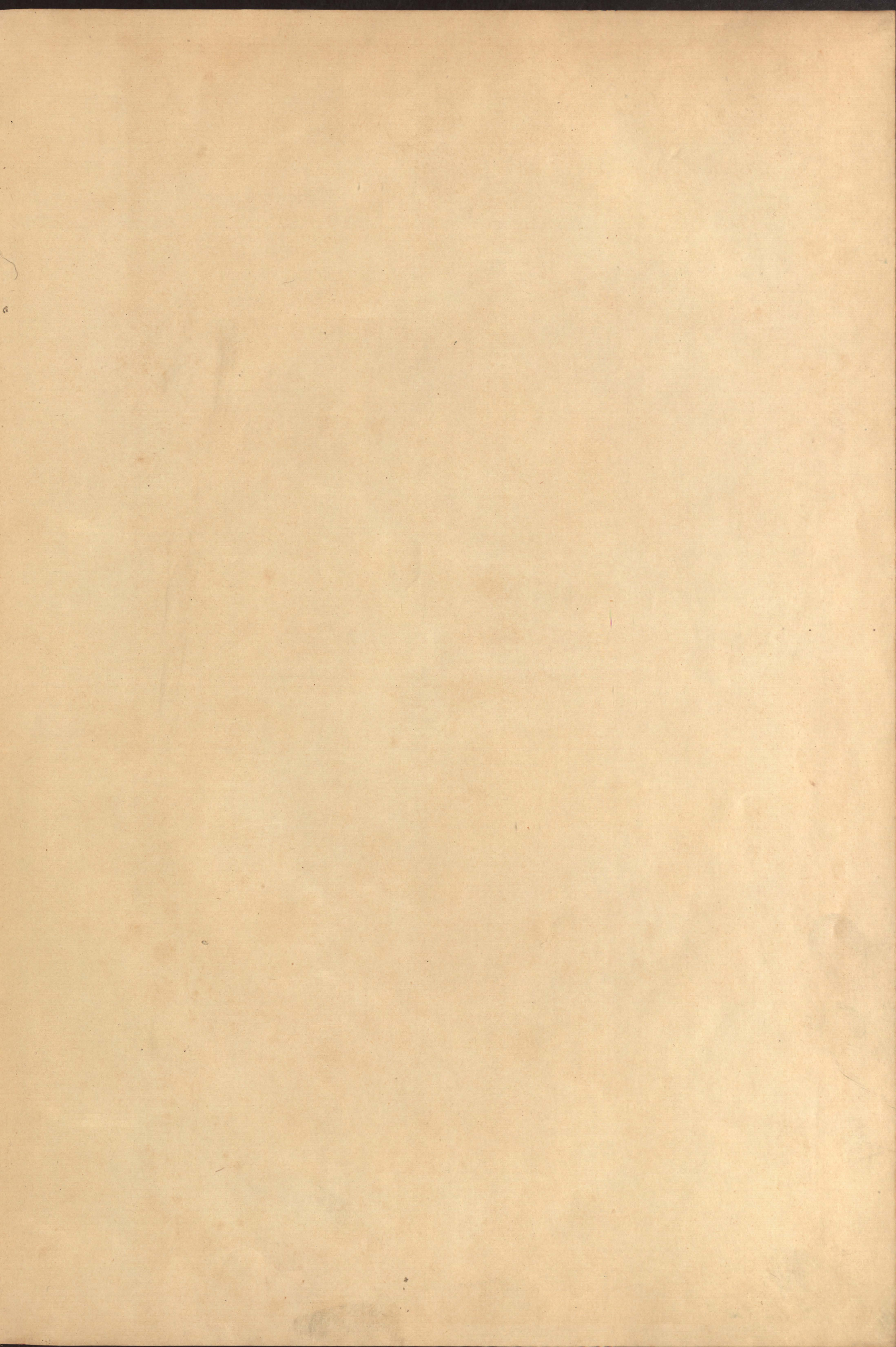

2° Inc. lat. 1099 (4)

Hain 890

unvollständig

Inpact, solutio d. L. lib. 1. p. 1.

Repetitio solēnis et noua. §. si pacto positi in elegati
L. rescriptum. ff. de pac. in qua plene examinatur materia
novationis. Edita per vtriusque iuris interpretem subti-
lissimum. d. Petrum aluarorum.

In pacto. In nomine dñi

amen. In repe-
titione presentis materie subti-
lis et alte. §. si pacto i. l. rescriptum
ff. de pac. rescriptis prefationibus
et superfluis more solito et et ob-
missa continuatione. Triplici quā
in lectionibus explicauit seruabo

modum qui patebit inferius et in lectionum cursu pro
faciliori intellectu continuabo gl. fm ordinem in p. rarijs
qōnibus et processu cām prout in repetitionibus soleo
ut latius et subtilius dicenda explicem deuiabo ab or-
dine glossarum aliter cōmentando. §. nostrum q̄ per ac-
cursum vel scribentes glossatus sit. Primo expediā ma-
teriaz. §. per p. raria formādo demū aliquas qōnes an-
nectendo dicta doc. et ne moderna tempora frustra sint
quedā subtilia et noua addendo mēsurā put melius vi-
debit expediri. Secundo itaqz ut que addēda sūt exhibeā
clariora. Premitto q̄ novatio est vnius obligationis
in aliam trāsmissio et cōmuniter fit pprie novatio per sti-
pulationem sic. j. de noua. l. i. licet et per alium cōtractum
fieri possit ut est casus singularis qui nō est alibi in l. si
mandato meo. §. si. ff. man. Sed hic tamen agebatur ex-
presse de iure antiquo. l. item illa. j. de p. rarijs. pecu. et in
hoc differebat a stipulatione noua ut no. Bar. in l. i. j. de
noua. Et requirit aliquā obligationem precedentē q̄ no
uet et requirit aliam cōuentiōem nouāte. d. l. i. et. j. l. i.
quotiens. j. de noua. cum si. Nouas puentio seu stipula-
tio est duplex vna coequalis ad primā que nō est pprie
materia nostri. §. licet. Guil. hic adiciat sed de hoc i. l.
fi. C. de noua. j. de noua. per totum. l. si dari et. l. qui bis
idem. ff. de verbo. oblig. l. scire debemus et. l. q̄ vsu fruct.
eo. ti. cu. se. quā plene Bar. ponit i. l. pe. j. de p. rarijs. stip.
Alia non nouans penalis est quo ad precedentem. et
et de hac loquitur iste. §. sed. l. obligationum fere in fi. j. d.
ac. et obli. l. ita stipulatus. j. de ver. obli. l. pacta conuēta
j. de p. rarijs. nup. l. si qui a socio et. l. duo societatem infra
pro socio. l. i. j. de penu. lega. l. i. §. item in fi. j. ad. l. fal.
l. si cu. p. rarijs. et. l. si penu. j. quādo dies legati cedat
Interdū puentio precedens super qua interponitur pe-
nalis tendit ad liberandum et loquit. §. iste et. l. vbi pa-
ctum. C. de transac. et. l. cum pponas eo. ti. Secūdo pre-
mitto q̄ interdum puentio principalis et penalis nō fun-
dant in persona eiusdem sed i diuersis a parte eius cui
acquirat obligatio et nō loquitur mā nostra sed. l. i. in fi.
j. de stipu. seruo. sed a parte eorum qui obligant et loqui-
tur. l. si. §. si. de eo per quem fac. erit et qd ibi dixi. l. nec
nulla. §. pe. j. de pe. here. et. j. de re iud. is q̄ dolo. Inter-
dum vtraqz dispositio principalis et penalis fundant in
eisdem personis et loquitur iste. §. cum se. Tertio pmit-
to q̄ hic. §. in glo. nostra legitur duobus modis. Primo
modo q̄ habuit respectū ad iura noua scdm que si
fit novatio nisi agat expresse ut. C. de noua. l. si. et ppter
hoc vtrunqz remediū cōcurrat sed habet electionē ut h.
Secūdo modo q̄ loquitur fm iura antiqua fm que fie-
bat novatio expresse vel tacite sed hic erat actum ne fie-
ret novatio et ideo non fit et sic. non obstat. l. obligatio-
num in fi. de ac. et obli. Tertio legit extra glo. per franci.
ac. et guil. et opi. cōm q̄ loquatur in pacto liberatorio et
stipulatione liberatoria que nō nouat in stipulatione pe-
nali et hanc sequar ut. j. dicaz. Hijs pmissis cetera pro
sequēdo. Diuidendo hunc. §. i tres partes. Primo ponit
thema et qd ex themate surgens. Secūdo responsio iuriscō-
sulci cum modificatione. Secūda ibi sabinus. Tertia ibi

si causat et in summa. h. d. Si pacto de nō petendo subici-
tur stipulatio penalis et cōtra pactum fiat exceptio pa-
cti nō nouatur penali stipulatione sed habēs electionē il-
lorum altero debet esse cōtentus relicta exceptione pa-
cti debet accepto ferri stipulatio penalis. h. d. Casus in
terminis pone sic querebat a iuriscōsulto dñe Titi se-
cit mihi pactum de nō petendo et si peteret pmissit pe-
nam puta centus. Idone quod postea venit p. rarijs pactū
Queritur quo remedio uti possim. An exceptiōe pacti
aut actione stipulationis ad penam respōdet iuriscō-
sultus allegando decisiōem sabinus q̄ vtriusqz electionē
habeo. dūmō altero sum cōtentus. Verum si agētes ex-
ceptiōe repello cū hoc simul agere nō possim. Sed a pro-
missiōe pene debeo p. dictus per acceptilatiōem liberare
h. d. Lego litteraz. In tex. ibi si pacto scilicet nudo de si
petendo et sic liberatiō ut nihil obiter in tex. ibi. subiecta
pene in qua interponēda paria sunt exprimere pmitto
tale quid et si nō dederō dabo tale quid et adducere pe-
nam et pmittere dare tale quid vsu facere sub pena ut no
tabili. dicit hic cauda gl. si. que singularis est et nō ē ali-
bi pro qua facit. d. l. heredes. §. idē iuris In tex. ibi. sti-
pulationi pena pmissa si fiat cōtra pactum. In tex. ibi an
ex ista monosyllaba ex pōt hic significare cām immediatā
pro nomine actionis ponēdo q̄ in pena veniat qd incer-
tus q̄ ad certa nō dare actio ex stipulatu. l. si quis cer-
tum. j. si cer. pe. simile in l. eo tempore in fi. j. de pecu.
Item cām mediā vel naturalem. l. ipsum cōtractus ut
exponat ex stipulatu actio. i. actio ex stipulationis p. rarijs
actu. certi cōditio si quid certum. ex stipulatu si quid in-
certum in stipulatione venit. et hoc voluit glossella. fa que
nō eget alia expediōe qm textualis et clarissima ē. Itā
dictio ex diuersimode ponit put habetur per doc. in l.
ex hoc iure. §. de iusti. et iur. et. l. i. §. ex interdicto. j. de i
cenf. rui. naustra. In tex. ibi. Vtraqz. i. altera vel vtra-
uis et quare hoc dixerit. j. dicaz put dictio ut declarat
et modificat precedentia. Aliquando aliter ponitur per
Ly. C. de p. rarijs. et cōmit. stip. l. secūdū responsum et
per do. bal. in l. edita. C. d. eden. In tex. ibi stipulationē
si penale accepto ferri subaudi. et cōtra si penam petit
exceptiōem obmittere debet ut hic no. in glo. nec admit-
titur variatio post lit. cont. l. q̄ in heredē. §. eligere de
tribu. et tener Bar. l. vbi pactus. C. de transac. Mo. pri-
mo ex hoc. §. q̄ stipulatio penalis nō nouat exceptiōem
pacti liberatorii competentē stipulanti. et sic ius excipit
di non nouatur stipulatione penali cōcordat. l. si pater
§. mulier. j. de pac. do. C. de transa. l. cum proponas.
Secūdo nota q̄ ille cui competit remediū exceptiōis pa-
cti et actionis ad penam altero debet esse cōtentus Ex
quo inferitur q̄ exceptionis et actionis ad penam nō ad-
mittit cumlatio de quo habet i materia. l. edita. C. de
edēdo et. j. tangā. Tertio no. q̄ licet nō fiat novatio pa-
cti liberatorii per stipulationē penalem ut dixi tamen
per electionē vnius p. iudicatur in alio. Ratio est q̄ pe-
na succedit loco pacti liberatorii. Itō altero d. esse con-
tentus. l. apud celsum. §. labeo. Quarto no. q̄ in alterna-
tiuis illius est electio pro quo alternatiuū remediū itro-
ducitur. l. q̄ in heredem. §. eligere. j. de tribu. et. l. cum si
lius. §. varijs delega. i. Ultimo no q̄ ille cui ex. l. dispo-
sitiōe superuenit exceptio pōt agere et petere q̄ libere
per acceptilatiōem a stipulatione penali. Nam in casu
nostro sicut puentus vtetur exceptione pacti acquirat
actori exceptio stipulationis penalis ex legis dispositio-
ne a qua stipulatione penali petit se liberari per accepti-
latiōem concordat. l. si pater. §. si mulier. j. de pac. do. et
l. si exigam. C. de condi. ob cau. con. seq. Collectis
textualibz antequā intrem materiam principalem que
dam formabo contraria contra litteram ut facilior sit
eius intellectus. Et primo oppono d. littera ad se ipaz.
Primo dicit q̄ habens remedia exceptionis pacti et

LIBR.
MUSEI
MUNICI.

actionis ad penam pōt vti vtrāq; via sed si hoc eēt ve-
rum sequerēt q; hec remedia poterunt cumulari q; di-
ctio vtrāq; notat ad p̄cursum. C. de impube. et alijs sub
sti. l. pe. quod est falsum vt littera subicit et est exp̄ssus
in l. si pater. §. si mulier. j. de pac. do. So. et sentit glo. i
sui principio quia p̄mā et secundam vt textuales ex-
pediunt cum tex. quod contrarium loquitur quando hec
dictio acciperetur p̄prie sed hic accipitur imp̄prie
p̄p̄ euitationē s̄ri. In tex. ibi vtrāq; i. altera vel vtra-
uis. i. alterutra. similis expositio ponitur i. l. si ita d̄ inu-
sto rup. et irri. testa. per Bar. in l. hoc articulo. j. de be-
re. in li. et hoc glo. Tu vero dic hanc expositiōem licet i
se veram nō tamen necessariam nec congruam esse quia
contra p̄prium significatiōem. n. l. si. ad trebel. Sed dic q;
stat p̄prie. nam vtrōq; remedio vti potest potentialiter
et habitu. Non enim sunt origine contraria. et ideo i
tex. dicitur vtrāq;. Sed respectu acti vel exercitij vtra-
q; non vritur imo per electionem vnius p̄iudicatur i
alia. et propter hoc subicitur in tex. prout elegerit.
Sed contra p̄cedentia ac. etiam notabile tertium in-
mediate opponitur secūdo. Iste cui sit pactum de non pe-
tendo erat reus. apparet q; contra ipsum agebatur ad
debitum vnde plura remedia ei competentia poterit in-
tentare nec electione tollentur. l. nemo pluribus. j. d̄ ex-
cep. et in regula nullus pluribus de regu. iur. i. vi. cum si
milibus. cuius contrarium hic inferitur. Solutio in-
terdum quis est mere reus et omnia illa remedia ten-
dunt ad excipiendum. et tunc cumulare potest vt in con-
trarijs. Limitando tamen seu intelligendo vt notat
Bartho. in d. l. nemo de excep. Interdum est actor et
reus consideratione mixta. nam vnum remedium est
exceptio. Aliud pena vt in casu nostro et vtrūq; simul
non poterit intentare sed tantum vnum debet elige-
re iuxta. l. quod in heredem. §. eligere de tribu. Nam hic
cessat equitas que permittebat huic reo plures exceptiō-
nes obicere ad quā erant due rationes in promptu vna
quia fauorabiliores et. l. fauorabiliores. ff. de regu. iur.
Alia quia in potestate actorum quando; prouocet non
rei quando; prouocetur. l. pure in fi. de excep. do. Non
enim vult hic se tueri per actionem ex stipulatu sed exi-
gere penam vnde vtrūq; consequi non potest quia pe-
na succedit loco pacti liberatorij. Ideo altero debet eē
contentus arg. l. apud. §. labeonem de excep. doli. Sed
contra istam solutionem instat. et tertio op. vbi quis est
actor et reus consideratione mixta vtrūq; intētare po-
test simul lege dicente q; si testator legauerit liberatio-
nem debitori suo et heres petat ab eo debitum excipere
potest et etiam agere vt liberetur per acceptilā. l. qd̄ mi-
hi cum si. j. de libe. lega. et sic exceptionis et actionis cu-
mulatio non prohibetur cuius contrarium nuper dixi.
So. interdum actio et exceptio habuit diuersum finem
quia per vnā excipio in principali per aliam peto pe-
nam et non admittitur cumulatio vt hic maxime q; pe-
na succedit loco pacti liberatorij n̄ videoz idē bis velle
consequi quod non patiuntur iura. l. bona fides. j. de
posi. Idēna autem videtur apposita sub conditione si
fiat contra et sic subrogata in locum prime conuentionis
non vt petantur simul sed sub illa conditiōe si venit cō-
tra dictam conuentionē. d. l. apud celsum. §. labeonē cū
similibus. Sed in contrarijs ambo remedia actio et ex-
ceptio concurrunt circa eundem effectum scilicet libera-
tionem quam defunctus voluit interponi ideo concur-
runt et nihil obstat. ibi tamen aduertēdū est q; si alijs
habet exceptionem et est sibi plene cautum ei non dabit
actio sicut in casu. l. i. §. reus. §. de eo per quem fac erit.
Vbi quis habens exceptionē que facit interesse cessa-
re non consequitur actionem que tantum ad illud inter-
esse dabit maxime quia illa actio erat subsidiaria mere
Et ratio est quia quando non consequitur pleniorē esse

etiam per actionem q; per exceptionem esset potius icul-
catio q; accumulatio. Sed si quis per remediū actōis
pleniorē effectū vt est in casu. l. qd̄ mihi. Tunc
per exceptiōem liberabit ab obligatione totali. quod si
per exceptiōem nō consequetur ei etiam concedit actio
et sic intelligo. l. si cum erigam. C. de cōdi. ob cau. vbi q;
tutus exceptiōe liberatiōem cōdicat et. l. iij. C. de cōdi. in
debi. cum similibus. Ex quibus habes q; cumulat actio
actioni et dic vt in d. l. edita cum sua materia. Inter-
dum exceptio exceptioni vel replicatio replicationi et
dic vt in l. menio et in d. c. nullus pluribus. Interdum
actio exceptioni et dic vnum quod dixi concludēdo q;
vbi electio parit p̄iudiciū in alio ibi phibetur cumula-
tio vt hac. l. et. l. cum proponas. C. d̄ transac. de qua ma-
teria. an exceptio cū actiōe accu. muletur. vide plene p
Bar. in l. si finita. §. elegāter infra de dam. infec. Quar-
to opp. cōtra tex. et imediate p̄cedētia q; nō sit electio
agentis agere ad penam vel excipere. sed in alternati-
uis debet esse electio cōuenti. l. plerūq; in fi. j. de iure
do. So. cōtrarium loquit in alternatiua rerū vbi debē-
tis est electio hic iurū vel mixta scilicet rex et iurū quo
casu est electio agēis. Ratio q; reus nunq; eligeret ar.
de iudi. l. solemus et de ver. obli. l. inter vipulātem. §. si
chum et pro hoc de eo q; cer. lo. l. ij. §. i. per By. in c. in
alternatiuis de reg. iur. in vj. Idē quo passu clarificā-
do vnum verbum dic. Aut verba in alternatiuis resse-
runt ad creditorem et eius electio est. l. si ita d̄strahatur
de cōtrahen. emp. licet loquatur in vltima volūtate tñ
in cōtractibus habet locum vt tenet By. insti. de ac. §.
huic. Aut ad debitorem et ipsius est electio iuxta notata
in l. iustus. j. de lega. ij. Aut ē dubium. et tñ loquimur i
remedijs et est electio illius pro quo remedia introdu-
cta sunt vt hoc. §. et. §. eligere. Aut in alternatiua rerū
et tunc debitoris. l. plerūq; j. de iur. do. In mixta alter-
natiua vero locorum et rerum dic vt in l. ij. §. scuola. j.
de eo q; cer. loco. vbi de hoc est plenissima materia et.
et per doc aliquos in d. l. plerūq; de iur. do. Quito op.
q; nō possit passus exceptiōem pacti agere vt liberetur
et sic vbi nulla obligatio. ibi liberatio nulla. Nam p̄ua-
tio p̄supponit habitū. l. decē de ver. obli. et. l. sub cōdi-
tione. j. de solu. Sed hic nō erat obligatio. nam qui pro-
mittit nō petere solum litem cōtestando venit contra. l.
amplius non peti. j. rem ra. habe. que contestatio h̄ fie-
ri non potuit cum exceptio pacti de non pettendo fue-
rit apposita que habet impedire cōtestatiōem cū in sub-
iecto declinatorie opponitur vt colligit in l. i. in fi. cum
glo. j. ad tertul. igit nulla liberatio est necessaria quasi n̄
fuisset cōmissio pene facta. So. potest dici q; hic nō fuit
opposita in vīm declinatorie sed pemptorie ad p̄cessus
et sic fuit cōmissa stipulatio penalīs. Nimirū ergo si ac-
ceptilatio requirit. facit q; no. i. l. pemptorias. C. sentē.
rescin. non pos. per doc. et Ja. bu. Vel melius et subtili-
us dicas negādo argumētum exceptiōem pacti n̄ impe-
dire cōtestatiōem sicut nec regulariter faciunt alie. de li-
tis conte. c. exceptionis li. vj. Nec obstat equiparatio q;
fit in l. si. in fi. ad tertul. scilicet de exceptione transactio-
nis et rei iudicate ad pactum de nō petendo q̄nequipa-
rant quo ad excludēdū nō quo ad modum et t̄pus ex-
cludendi vt ibi etiam notat Ray. Specialē est igitur in
illis tribus scilicet transac. rei iudicate. et iurifurandū
vt litis cōtestationem impediānt nisi requirant altiores
indaginē. l. nam postea in prin. j. de iurēiurā. l. elegan-
ter. §. si q; j. de condi. indebi. et in d. c. i. extra de litis
cōtesta. in. vj. Ratio q; ille exceptiōes p̄ncipaliter sunt
inducte gratia finiedarum litium. C. de transac. l. si cā
l. i. j. de iurēiuran. et. l. i. j. de rei iudi. pōt ēt ibi assignari
ratio q; in illis exceptiōibus verba edicti dicunt actio-
nem nō dabo et sic directe tendunt ad impediendū pro-
cessum iudicij. Sed in exceptiōe pacti de non petendo

opi. corroboro alijs rationibus et primo sic ultima volū-
tas nō est minoris potentie quam contractus. l. si. C. de
le. l. seruum filij. §. qui cyrographum de lega. i. Sed in
ultima voluntate vbi nō petere veritur nō tollitur ciuī-
lis nec etiam naturalis. l. iij. §. nūc de effectu. j. de libe.
lega. ergo etc. Secūdo qz vbi duo cōiungunt ad inducen-
dum vnum sine alio remoueri nō potest. l. si ita. §. regu-
la. j. de libe. et posthu. cum similibus. Sed naturalis et
ciuīlis simul inceduntur vt producat actio vt insti. de
obli. in prin. cum ibi nō. Sed per pactum tale ciuīlis nō
tollitur vt in. §. pactus ergo nec naturalis debet tolli.
Tertio pro hac opinione videtur casus insti. de excep.
§. preterea. vbi dicitur tex. obligationes non dissoluitur
ergo intelligit de ciuīli et naturali argu. l. vbi numerus
j. de testi. Sed his non obstante teneo glo. quam multi-
pliciter confirmo. Primo per. d. §. naturalis vbi est ca-
sus ibi iusto pacto naturalis tollitur etc. Secūdo per ca-
sum. j. eo. l. si vnus in. §. sed si stipulatus vbi pactum d
non petendo tollit naturalem obligationem dum tex.
dicit totam obligationem tolli. Tertio per. §. pactus ne
peteret verfi. idem dicimus vbi in bone fidei cōtracti-
bus per pactum de non petendo tollitur obligatio na-
turalis re integra. Quarto per casum in. d. §. preterea
quem nunc allegabam in cōtrarium. nam dicitur tex. non
omnem obligationem dissolui. sed ciuīlis non dissoluitur
secūdo omnes ergo necessario dissoluitur naturalis.
Quinto probatur tali rōne illud operatur propositum i
proposito quod oppositum in opposito. l. si. C. de sen-
pas. cum similibus. Sed pactum nudum naturalem in-
ducit. §. eo. l. i. ergo similiter tale pactum debet tollere
naturalem. Sexto sic ille qui vult consequens velle vi-
detur etiam antecedens per quod fundatur consequens
j. de acqui. here. l. illud. sed ille qui fecit pactum tale vlt
psequens hoc est actionem tollere. ergo et antecedens vel-
le videtur scilicet obligationem submouere. sed ciuīlis nō
potest ut in. §. pactus. ergo saltem naturales tollat. Se-
ptimo probatur sic est verisimile quēlibet sic rem agere
vt valeat et effectum habere possit. j. ad tertu. l. ex facto
in prin. et. §. si. iuncta. l. sciendum. j. de verbo. sig. et de p
ba. l. si pactum. Sed si per hoc pactum de non petendo
tolleret tūc petitio materia facti nō valeret qz esset im-
possibile de natura. nam etiam si faceret mille pacta nō
posset tolli quin saltem de facto possit agi. C. de trans-
fac. l. vbi et nō. in. l. siue apud acta eo. ti. ergo videt intel-
lexisse qz iure agi nō possit vt qz obligatio sit sublata. l.
naturalis que potuit tolli. Octauo sic quādo negatiua
precedit signum vniuersale. facit qz illud vniuersale in
particulare et resoluitur in signū distributiuū. l. legitimos
§. in legitimis. j. de legi. tuto. sed insti. de excep. §. prete-
rea legitur in tex. nō omnes obligationes dissoluitur. er-
go sequitur qz quedā dissoluitur quedā nō. sed non tol-
litur ciuīlis vt in. §. pactus. igitur sequit qz nālis tollit
cum nō sint alie obligationes. Nono probatur sic. In cō-
tractibus qui p̄trahunt p̄sensu re integra oīs tollit obli-
gatio. et tamē in illis erat nālis. lex hoc iure. ff. de iusti.
et iur. et tamē tollit sicut in simili in delictis vertitur ob-
ligatio nālis. l. i. §. bestias. j. de postu. et tamē per pactū
tollit. d. §. pactus sc̄do rōne ergo etc. Nec obstat qz i cō-
tractibus qui p̄trahunt p̄sensu et in delictis sit speciale
quia dico qz in eis est bene sp̄ale vt oīs tollatur obliga-
tio nō vt tollat nālis tūc. l. si tibi. x. §. quedam cum ibi
nō. j. eo. Decimo et vltio qz nāles obligationes super eq-
tate fundant et pactum de nō petēdo super eadē equita-
te fundat insti. de replea. in prin. et vna eqtas d̄z aliam
faciliter tollere. l. stichum. §. nālis et. l. prout quisqz. j. d
solu. Ex qbus p̄cludo opi. glo. veram. talem p̄clusionem
eliciens qz pactum de non petendo naturalem obliga-
tōem tollit. Ista p̄clusio p̄batur vt. §. Ad p̄traria vero
taliter est respondendū. et p̄io ad primam rōnem Guil.

196
146

dico qz tollendo nālem nō operatur vltra intentionem
cōtrahētū. hoc enim inducit ex eorū mente presum-
pta. Nam cū vult cōsequens videtur etiam velle ante-
cedens. l. illud infra de acqui. here. l. pro herede. §. papi.
eo. titu. cum glo. eodem modo respondeo ad rationem
fam. Nam ex quo volunt partes tollere finem obliga-
tionis. i. petitionem p̄sumitur obligationem voluisse tol-
lere tollant ergo naturalem quam tollere possunt vt in
§. naturalis. Ad tertiā rōnem rōdeo p̄ iterem p̄tōez. nego. n.
ciuīlē eē magis primā s̄z eq̄ ē prima naturalis sicut ciuīl.
Nam ambo simul actionem p̄ducunt et vna sine alia non
procederet insti. de obli. in principio cum ibi nō. S̄z ci-
uīlis pro tanto non tollitur quia per ius ciuīle vel p̄ so-
lum cōsensum vel ius gētium non pōt tolli igitur tolla-
tur naturalis que de iure gētium est. l. cum amplius. §.
i. j. de reg. iur. Ad quartam rōnem Guil. de. l. siue apud
acta rōdeo qz ibi loquit in dominio quod sicut non po-
test induci nudo pacto. l. traditionibus. C. eo. sic etiam
nec tolli qz qz non operatur acquisitionem non operatur
dñij p̄ditionem iuxta notata in. l. ea. l. C. de p̄di. ob cau.
sed per pactum induci potest naturalis obligatio. l. i. §.
eo. ergo et pactum nudū potest tolli et habes responsio-
nes ad rōnes Guil. Nunc restat rōdere ad rōes quas
formauerā pro illa parte et primo ad primam respōdeo
qz nō obstat. minoris enim potentie hic est vltima volū-
tas quam pactum qz vltima voluntas solū vnus nūc
voluntate igitur minus est potens in tollendo quāz pa-
ctum qz duorū nūc voluntate ad quod facit qz notatur
in. l. i. C. eo. cum si. Ad fam rationem respondeo quod
quando duo iungunt ad idem vnum sine alio seperari
non possunt quādo sunt inseparabilia vt in cōtrario cū
si. secus si sunt separabilia vt hic. est enim naturalis se-
parabilis a ciuīli. l. fideiussoz. §. si fideiussoz. j. de fideius.
ad quam solutionem accedat. l. i. §. item queritur infra d
aqua. quoti. et est. Ad meā vltimā rōnem ego respōdeo
qz ille. §. preterea facit pro ista cōclusionē qm ibi prece-
dit negatiua signū vniuersale vt. §. dixi in. viij. rōne p
illa pte. attende tū qz vno cāu soluo opi. Guil. videlicet
quando per pactum de nō petendo nulla queritur pa-
cti exceptio sed. l. de sui equitate concedit exceptionem
doli vt quando procurator paciscit domino vt in. l. no-
stra in sui fine. Nam tunc qz nec actio tangitur seu impe-
dit aliquid propter pactum anteq̄z opponatur. do-
li exceptio tūc nullam obligationem ipso iure tollerit ali-
as non tollit naturalem vt supra dixi quod intelligo ve-
rum quando pactum de nō petendo interponitur super
re que erat in obligatione secus si in obligatione nō erat
vt puta super actione reali quādo promitto tibi a te nō
petere rez meā quam possides. Nam tunc nulla tollitur
obligatio ratio quia nulla erat vt insti. de ac. in prin. sed
paratur exceptio et actionis exercitiū impedit. l. si pro-
fundo et. l. siue apud acta. C. de transac. Pro huius
ergo passus declaratiōe an per cōuentiones liberato-
riam obligatio tollat distingue aut intercessit acceptila-
tio et omnis obligatio et ciuīlis et naturalis tollit sicut so-
lutione. l. vbi pactum. C. de transac. et infra de accepti.
per totum. Aut non intercessit et tunc aut verit nō pete-
re in vltima voluntate et nō tollitur. l. iij. §. nūc de effe-
ctu. j. de libera. lega. et supra dixi. Aut veritur in cōtra-
ctu et tunc aut est liberatorium pactū vt te libero et tol-
litur obligatio naturalis et in hoc oēs cōsentunt. l. sti-
chū. §. naturalis. Aut non est tale. sed tūc p̄missoriū vt
p̄mitto nō petere et tūc aut illa obligatio naturalis ve-
nit ex cōtractu qui consensu p̄ficitur et res erat integra
vel venit ex delicto et idem. l. si tibi. §. quedam. j. e. et. d.
§. pactus. Aut venit ex alio contractu et tūc si pactum
valet in vi propria qz producit exceptionem pacti et tol-
lit naturalem. Ita intelligit opi. glo. et mea cōclusio. S̄z
si nō valet vi propria qz nō producit exceptionem sed. l. d

equitate dat exceptiōem doli tunc nō tollit nālem. et ita potest intelligi et seruari opī. Prīa. Ad quod. l. nostra in fi. sui. Nec sunt que sentio i nostra subtili mā qequid dī cant alij. Cūres autem alias pacti de non petendo hic examinare non curo cum sit materia a nostra penitus aliena. sed plene dicam in. l. si vnus. §. pactus ne peteret. j. co. vbi etiam in glo. tangunt.

Superest deniq; pro clara exornatione istius repetitiō nis et materie aliquas pclusiones in calce eius annectere. quarum prima erit.

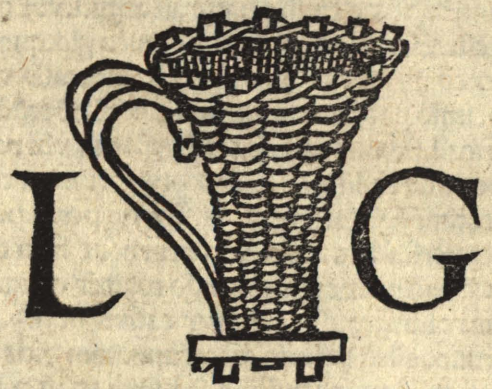
Prima pclusio q; stipulatio penalīs nō nouat exceptionem pacti liberatorij competentem stipulanti. Ex quo inferitur q; ius excipiendi penali stipulatiōe nō nouatur. licet glo. hunc. §. aliter intellexerunt.

Secūda q; puentio bone fidei penali stipulatiōe non nouatur seruando gl. antiquā et Srā. accur. ptra Bar.

Tertia q; conuētio stricti iuris ex causa onerosa penali stipulatiōe non nouatur secus si ex cā lucratiua sic seruando Bar. ptra reprobantes. Ex quibus inferitur l. obligationum in fi. non esse correctam.

Quarta q; pactum de non petendo naturalem obligatiōem inducit seruādo gl. contra ultramontanos etc.

Explicit solēnis ac vtilissima repetitio subtilis. §. si pacto in. l. rescriptaz. ff. de pactis. in qua plenissime traditur et perfecte aurata materia nouationis. Edita per acutissimum vtriusq; iuris interpretem. d. Petrus de aluaro. in famosissimo patauino gymnasio Impressaq; Papię per Leonardum gerlam Papiensem anno M.D. cccc.lxxxv. die. viij. Januarij.

2°
L
10

1000000

1000000